

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 44 hallituksen esityksestä laiksi emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä

Eduskunta on 27 päivänä tammikuuta 1995 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 362.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina nuorempi hallitussihteeri Maria Teirikko maa- ja metsätalousministeriöstä, jaostopäällikkö Timo Mikkilä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, agronomi Tage Ginström Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, kehityspäällikkö Eino Hautakangas Maaseutukustusten liitosta, toimitusjohtaja Kyösti Peltola Lihakeskusliitosta, puheenjohtaja Sari Jantunen Suomen Limousinkasvattajat ry:stä, puheenjohtaja Henrik Standertskjöld-Nordenstam Suomen Herefordkasvattajat ry:stä, apulaispiiripäällikkö Pentti Simola Kymen maaseutuelinkeinopiiristä ja hankintajohtaja Heikki Väänänen Osuusteurastamo Karjaportista. Lisäksi Ahvenanmaan maakuntahallitus on antanut kirjallisen asiantuntijalausannon.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Suomessa Euroopan yhteisöjen (EY) lainsäädäntöön sisältyvät emolehmäpalkkioita ja uuhipalkkioita koskevat kiintiöjärjestelmät sekä täydentää näitä järjestelmiä koskevaa EY:n lainsäädäntöä siltä osin kuin siihen on annettu jäsenvaltioille mahdollisuus tai sitä jäsenvaltioilta edellytetään. Järjestelmät ovat osa EY:n yhteistä maatalouspolitiikkaa ja niitä koskevat asetukset ovat tulleet Suomea sitoviksi Suomen liittyessä Euroopan unionin (EU) jäseneksi. Lakiehdotus sisältää säännökset muun muassa kiintiöiden vahvistamisesta, niihin sisältyvien palkkio-oikeuksien siirtämisestä ja väliaikaisesta luovuttamisesta, kansallisista kiintiövarannoista sekä kiintiöiden korottamisesta ja uusien kiintiöiden myöntämisestä.

Lakiehdotuksen mukaan jokaiselle tuottajalle, joka harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan emolehmätuotantoa tai lampaanlihan tuotantoa, vahvistetaan EY:n säädösten mukaisesti kiintiö, jonka ylittävältä osalta tuottajalle ei voida maksaa emolehmäpalkkiota tai uuhipalkkiota. Kiintiö koskee tuottajalle vuosittain maksettavia palkkioita. Samalle tuottajalle voidaan vahvistaa vain yksi kiintiö.

Kiintiöt määräytyisivät useimmiten tuottajan hallinnassa kiintiön vahvistamista koskevan hakemuksen jättämisen ajankohtana olevien emolehmien tai uuhipalkkioon oikeuttavien eläinten määrän perusteella. Kiintiöiden määrätymiseen sovellettaisiin kuitenkin lisäksi eräitä poikkeusperusteita. Uuhipalkkiokiintiön vähimmäismäärä olisi 10 palkkio-oikeutta.

Vahvistettuja kiintiöitä voitaisiin korottaa ja uusia kiintiöitä myöntää tarkoitusta varten perustettavista kansallisista varannoista. Varantoja koskevat säännökset sisältyvät pääosin EY:n lainsäädäntöön, mutta kansallista harkinnanvara on jätetty muun muassa kiintiöiden myöntämisperusteisiin. Ehdotuksen mukaan myöntämisperusteet vahvistaisi maa- ja metsätalousministeriö laissa säädettyjen perusteiden pohjalta. Maa- ja metsätalousministeriö antaisi lisäksi määräykset muun muassa kiintiöihin sisältyvien palkkio-oikeuksien siirtämisestä ja väliaikaisesta luovuttamisesta sekä kiintiöiden muuttamisesta siirron tai luovutuksen johdosta.

Lampaanlihan tuotantoa ja uuhipalkkiokiintiöitä koskevat säännökset koskisivat soveltuvien osin myös vuohenlihan tuotantoa ja vuohenlihan tuottajille maksettavia palkkioita koskevia kiintiöitä.

Lain täytäntöönpanoviranomaisina toimisivat maa- ja metsätalousministeriö, joka muun muassa hallinnoisi kansallisia kiintiövarantoja, sekä maaseutuelinkeinopiirit, jotka huolehtisivat kiintiöiden vahvistamisesta, korottamisesta ja muuttamisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

Lakiehdotuksen mukaan jokaiselle emoleh-
mä- ja lampaanlihan tuottajalle vahvistettaisiin
tuottajakohtainen kiintiö. Kiintiö ei rajoittaisi
tuottajan oikeutta emolehmien tai lampaiden pi-
tämiseen, mutta sen ylittävältä osalta tuottajalle
ei voitaisi maksaa emolehmäpalkkiota tai uuhi-
palkkiota. Samalle tuottajalle voitaisiin vahvis-
taa vain yksi kiintiö, vaikka tuottajalla olisi
useampia tuotantoyksiköitä. Tältä osin ehdote-
tut periaatteet perustuvat suoraan EY:n asian-
omaisiin asetuksiin.

Kiintiöiden määräytymisen perusteet on py-
ritty määrittelemään niin joustavasti, että mah-
dollisimman suuri osa maakiintiöistä saataisiin
heti käyttöön. Maakiintiö on emolehmien osalta
55 000 palkkio-oikeutta ja uuhien osalta 80 000
palkkio-oikeutta. Ehdotuksen mukaan kiintiöt
määräytyisivät seuraavasti:

— kiintiön määräytymisen perusteena olisi
tuottajan hallinnassa kiintiön vahvistamista kos-
kevan hakemuksen jättämisen ajankohtana ole-
vien emolehmien tai uuhipalkkioon oikeuttavien
eläinten määrä

— emolehmällä tarkoitettaisiin tällöin EY:n
lainsäädännössä määriteltujen emolehmien ja
kantavien hiehojen lisäksi sellaisia maitorotuisia
emolehmiä, joille on Suomen aikaisemmassa
emolehmäpalkkiojärjestelmässä voitu maksaa
palkkiota

— kiintiöitä vahvistettaessa voitaisiin lisäksi
tietyin edellytyksin ottaa huomioon myös muut
hakemuseräkohtaan mennessä asianomaisen
tuotannon lisäämiseksi hankitut, lisätyt tai han-
kittavaksi sovitut eläimet (vasikat, hiehot, karit-
sat, nuoret lampaat)

— vahvistettavaa eläinmäärää voitaisiin ko-
rottaa eläinmäärän tilapäiseen alenemiseen joh-
taneiden, erikseen määriteltävien poikkeuksellisten
syiden perusteella

— uuhipalkkiokiintiön enimmäismäärä olisi
EY:n lainsäädännön mukaisesti 10 palkkio-oi-
keutta.

Kiintiön vahvistaisi maaseutuelinkeinopiiri.

Kiintiöiden korottamista ja uusien kiintiöiden
myöntämistä varten (lisäkiintiöt) perustettaisiin
molemmassa järjestelmässä EY:n säännösten mu-
kainen kansallinen kiintiövaranto ja lisävaranto,
joita hallinnoisi maa- ja metsätalousministeriö.
Kansallisista varannoista myönnetään lisäkiin-
tiöitä koko maan tuottajille ja kansallisista lisä-
varannoista erikseen määriteltävien epäsuotuisten
alueiden tuottajille. Valiokunta katsoo, että

myönnettäessä lisäkiintiöitä niin kansallisesta
kiintiövarannosta kuin lisävarannosta tulee
maan eri alueiden tuottajille antaa yhtäläiset
mahdollisuudet jo olemassa olevan tuotannon
lisäämiseen.

Kiintiöiden siirtämistä ja väliaikaista luovut-
tamista koskevat säännökset sisältyvät pääosin
suoraan EY:n asianomaisiin asetuksiin. Pää-
sääntönä on palkkio-oikeuksien suhteellisen va-
paa siirrettävyys (myynti ja vuokraus). Valio-
kunnan saamasta selvityksestä on käynyt ilmi,
että palkkio-oikeuksien siirtoa koskevat kysy-
mykset on säännelty EY:n asetuksissa varsin yk-
sityiskohtaisesti. Eräitä kysymyksiä on kuitenkin
jätetty jäsenvaltioiden kansallisesti päätettäväksi
tai niistä on edellytetty säädettäväksi kansallisel-
la tasolla. Näiden määräysten antaminen on hal-
lituksen esityksessä ehdotettu annettavaksi maa-
ja metsätalousministeriön tehtäväksi. Asiaa kos-
kevat valtuutukset sisältyvät lakiehdotuksen 7 ja
14 §:ään.

Lain perusteella annettavien palkkio-oikeuk-
sien siirtoa koskevien määräysten sisältöä on se-
lostettu hallituksen esityksessä 7 §:n perusteluissa
(s. 11—12). Perustelujen mukaan tarkoitukse-
na on muun muassa määrätä, että ilman tilan
siirtoa tapahtuvissa palkkio-oikeuksien väliai-
kaisissa luovutuksissa 10 prosenttia luovutetuis-
ta palkkio-oikeuksista palautuisi korvauksetta
kansalliseen varantoon. Pysyvissä siirroissa
palkkio-oikeuksia ei sen sijaan palautettaisi. Va-
liokunnan saamasta selvityksestä on kuitenkin
käynyt ilmi, että EY-säännösten mukaan ilman
tilan siirtoa tapahtuvissa palkkio-oikeuksien siir-
roissa osa siirrettävistä palkkio-oikeuksista,
enintään 15 prosenttia, on palautettava korvauk-
setta kansalliseen varantoon. Hallituksen esityk-
sessä on siten todettu virheellisesti, että palkkio-
oikeudet ”voidaan palauttaa”.

Emolehmäpalkkioiden siirtoa koskevat siirty-
mäsäännökset eivät valiokunnan saaman selvi-
tyksen mukaan koske edellä kosketeltuja EY-
säännöksiä. Saadun selvityksen mukaan halli-
tuksen esitystä laadittaessa on lähdetty siitä, että
pysyvissä siirroissa, kuten pääosassa sukupol-
venvaihdoista, palautumista kansalliseen va-
rantoon ei tapahtuisi lainkaan. Tätä kantaa jou-
dutaan ilmeisesti muuttamaan edellä todettu
EY-säännösten ehdoton sanamuoto huomioon
ottaen (”on palautettava”). Näyttäisi kuitenkin
siltä, että jäsenvaltiot voivat valita palautumis-
prosentin yhden ja 15 prosentin väliltä. Maa- ja
metsätalousministeriön taholta on tuotu esiin,
että tarkoituksena on määrätä palautumispro-

sentti pysyvissä luovutuksissa tässä vaiheessa mahdollisimman alhaiseksi. Tilapäisten luovutusten, muun muassa vuokrausten osalta, suunniteltua 10 prosentin palautumissääntöä on perusteltu sillä, että rakennekehityksen kannalta olisi perusteltua suosia pysyviä luovutuksia. Samalla on tuotu esiin, että tilapäisten luovutusten yhteydessä varantoon palautetut palkkio-oikeudet olisi voitava jakaa edelleen lisäkiintiönä lakiehdotuksen 9 ja 16 §:n mukaisesti, eikä niitä tulisi palauttaa luovutusta koskevan määräajan päätyttyä luovuttajalle.

Valiokunta toteaa, että käsiteltävänä oleva lakiehdotus koskee emolehmä- ja uuhipalkkioita rajoittavien kiintiöiden määräytymistä ja siirtämistä. Sen sijaan palkkioiden maksamisen edellytykset ja niiden määrää koskevat säännökset sisältyvät suoraan EY:n asianomaisiin asetuksiin, joita on ilman erillistä voimaan saattamista noudatettava. Säännösten edellyttämät kansalliset täytäntöönpanomääräykset, jotka ovat hyvin teknisluonteisia, on valiokunnan saaman selvityksen mukaan tarkoitus antaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksillä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1100/94) nojalla.

Vaikka palkkioiden maksamisen edellytyksiä ja niiden määrää koskevat kysymykset eivät suoranaisesti liity nyt käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen säännöksiin, valiokunta pitää merkittävänä kysymystä siitä, miten luonnonlaitumet luetaan palkkion myöntämiseen vaikuttavaan rehualaan. Palkkioita myönnettäessä sovelletaan rehuhehtaaria kohden määriteltyä enimmäiseläintiheyttä, jonka ylittävistä eläimistä ei makseta palkkiota. Säännökset siitä, mitä rehualaan voidaan katsoa kuuluvaksi, sisältyvät yhteisön suoran tuen maksamista koskevaan neuvoston asetukseen (ETY) n:o 1959/94. Asetuksen mukaan rehualaan voidaan hyväksyä muun muassa pysyvä laidun, joka on määritelty asetuksen liitteessä 1. Liitteen mukaan pysyvällä laitumella tarkoitetaan kylvettyä tai luonnollista nurmentuotantoon tarkoitettua alaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määritelmä ei kattaisi kaikkia niin sanottuja luonnonlaitumia. Valiokunta pitää välttämättömänä, että luonnonlaitumet, joilla on maassamme alueellisesti suurikin merkitys, otetaan mahdollisimman laajasti huomioon palkkioita myönnettäessä.

Hallituksen esityksen perusteluiden sivulla 6 on todettu, että emolehmäpalkkiojärjestelmässä voidaan maksaa kansallisista varoista 25 ecun suuruinen lisäpalkkio kutakin myönnettyä palkkiota kohden. Tästä määrästä voidaan 20 ecua rahoittaa unionin varoista muun muassa tavoitteen n:o 6 mukaisilla alueilla. Maa- ja metsätalousministeriö valmistelee lisäpalkkion käyttöön ottamista ja unionin rahoitusosuus on komission hyväksyttävänä. Kansallinen osuus lisäpalkkiosta on tarkoitus rahoittaa valtion vuoden 1995 talousarvion momentilta 30.31.43 (EU-tulotuki).

Hallituksen esityksessä on todettu, että emolehmäkiintiötä vahvistettaessa voitaisiin EY-säännöksissä määriteltyjen emolehmien ja kantavien hiehojen lisäksi ottaa huomioon muun muassa sellaiset maitorotuiset emolehmät, joille on Suomen aikaisemmassa järjestelmässä voitu maksaa emolehmäpalkkiota. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tällaisista emolehmistä ei kuitenkaan voida EY:n palkkioiden maksamista koskevien säännösten mukaan maksaa emolehmäpalkkiota. Kuitenkin Ruotsi on liittymisneuvotteluissa saanut kahden vuoden siirtymäajan kyseisiin EY-säännöksiin. Suomen osalta liittymissopimukseen ei sisälly Ruotsin järjestelyä vastaavaa siirtymäaikaa, joten palkkioita maksettaessa on noudatettava suoraan EY:n säännöksiä.

Valiokunta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö neuvottelee viipymättä uudelleen Euroopan yhteisöjen komission kanssa Ruotsin järjestelyä vastaavasta poikkeuksesta, jolla sellaiset maitorotuiset emolehmät, joille on Suomen aikaisemmassa järjestelmässä voitu maksaa emolehmäpalkkiota, voidaan ottaa huomioon emolehmäkiintiötä vahvistettaessa.

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 3 §:n kiellettä selkeyttämistä.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä edellä mainituin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku	4—9 §
Yleiset säännökset	(Kuten hallituksen esityksessä)
1 ja 2 §	3 luku
(Kuten hallituksen esityksessä)	Uuhipalkkiokiintiöt
2 luku	10—17 §
Emolehmäpalkkiokiintiöt	(Kuten hallituksen esityksessä)
3 §	4 luku
<i>Emolehmäpalkkiokiintiö</i>	Erinäiset säännökset
Tuottajalle, joka <i>harjoittaa</i> tai ryhtyy <i>harjoittamaan emolehmätuotantoa</i> , vahvistetaan emolehmäpalkkiokiintiö.	18—24 §
	(Kuten hallituksen esityksessä)
<hr/> <p>Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 1995</p> <hr/>	
Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S-L. Anttila, jäsenet Kalli, Koistinen, Koski, Lahikainen	(osittain), Polvinen, Rajamäki, Riihijärvi, Rinne, Saario, Saastamoinen, Urpilainen ja Westerlund sekä varajäsen Laakkonen.
<hr/>	